

JÓ PÉLDÁK AZ ORSZÁGOS BŰNMEGELŐZÉSI BIZOTTSÁG GYAKORLATÁBAN

Jó gyakorlatok a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésére, különös tekintettel az iskolai és iskola környéki erőszak megelőzésére

Az iskolai konfliktusok megoldására adott válaszokban a helyi programoknak kiemelkedő szerepük van. Az adott településen, intézményben kialakult egyedi konfliktusra, a helyi szükségletekre kell reagálni. Az alábbi példák konkrét eszközként, módszerként jelenhetnek meg a jövőben a szakemberek kezében, tartalmaznak olyan elemeket, amelyeket a már kialakult konfliktusokban azonnal alkalmazni lehet.

Az **Országos Bűnmegelőzési Bizottság (OBmB) gyakorlatában** több olyan program van, amelyek eredményei, tapasztalatai és eszközei jól használhatóak az iskolai konfliktusok megelőzésben, illetve megoldásában. Valamennyi pályaművet nagy szakmai tapasztalattal rendelkező szakértők bíráltak el és a megvalósult programok szakmai monitorját is az adott terület szakemberei végezték. Így tehát biztosak lehetünk abban, hogy a projektek hasznosak, előremutatóak.

A projektekben széleskörű szervezeti és szakmai együttműködés valósul meg. Az önkormányzatok, civil szervezetek, gyermekvédelmi, gyermekjóléti, oktatási, nevelési, közművelődési intézmények, rendőrség **konzorciumba** társulva hajtják végre a programokat. Valamennyi félnek saját felelősségi területe van.

Az OBmB 2006-ban **pályázatot** hirdetett az **iskolai és iskola környéki erőszak megelőzésére**. 2007-ben az OBmB a csellengés megelőzését és a szegregált övezetekben illetve szakellátásban élő gyerekek, fiatalok integrációját megvalósító programokat támogatta. <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=695>

A konfliktusfeloldását (helyreállító igazságszolgáltatás módszerei), és a megelőzést, szociális integrációt segítő projekteken több közös programelemet, jellemzőt is találunk:

- **kortársmediáció**, mediátor és mediátor tréner képzése a diákok és tanárok közül (Partners Hungary – Közgazdasági Politechnikum)
- **konstruktív konfliktusfeloldás**, „szemtől szemben” módszer (Csibész Gyermekjóléti Központ – Bókay Árpád Általános Iskola – MH Líceum Alapítvány - Zöld Kakas Líceum); konstruktív konfliktuskezelés és közösség-fejlesztésről szóló **tananyagfejlesztés** (Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskola, Szentés)

- **jóvátételi** módszer alkalmazása a konfliktusfeloldásban (Béke Gyermekotthon);
- **kortárssegítő** képzés (Esztergomi Szent Jakab Alapítvány, Ercsi Eötvös József Általános Iskola, Tiszadobi Gyermekotthon);
- a közösségi **önkéntes munka** ösztönzése (Baranya Ifjúságáért Kht.);
- diák-diák illetve diák-tanár **patrónus-** vagy **mentorrendszer** (Ercsi Eötvös József Általános Iskola, Sásdi Faodu Egyesület);
- a krízishelyzetek vizsgálata a **drámapedagógiai** eszközökkel, tematizált színdarabok feldolgozása (Esztergomi Szent Jakab Alapítvány, Kolibri Színház, 21. Színház a Nevelésért);
- **szabadidős tevékenységek** biztosítása, különös tekintettel a manuális, performatív, művészeti tevékenységekre [kézműves foglalkozások, sport, kirándulás, tánc, mese] (Periféria Egyesület, Csibész Gyermekjóléti Központ) tehetségkutató verseny (Baranya Ifjúságáért Kht.);
- **környezetvédelmi**, közösségépítési programok (Vajda Péter Általános Iskola, Budapest)
- **kommunikációs, önismereti program**, az erőszakmentes konfliktusfeloldás módszerei (Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskola, Szentes; Periféria Egyesület);
- **önbecsülés növelése, közösségépítés**, a hatékony **kommunikáció** technikái (AVP);
- „értékbeszélgetések”, **személyiségfejlesztés** (Tiszadobi Gyermekotthon);
- a gyerekek, pedagógusok és a szülők rendelkezésére álló **pszichológus** (Ercsi Eötvös József Általános Iskola);
- **szülői csoportok** szervezése, „szülők akadémiaja” (SZEDER KhE., Pocsaj Község Önkormányzata);
- **közös szülő-gyerek programok** (TÉR Ifjúságsegítő Egyesület, SZETA Egri Alapítványa);
- két pedagógusos modell alkalmazása a foglalkozásokon (Periféria Egyesület).

Meglátásunk szerint tehát a feszültségek elsimítására, a konfliktusok feloldására az imént vázolt rövid- és hosszútávú módszerek egyaránt alkalmasak. Kiemelt jelentőséget

tulajdonítunk az iskolai, intézményes és társadalmi környezet szereplői **belső energiái** felhasználásának, kiaknázásának, az önbecsülés megteremtésének, a sikerélmény biztosításának, valamint az **önkéntes**, a köz érdekében végzett tevékenységek elterjesztésének.

Jó gyakorlatok a gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzésére

<http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=1129>

A gyerek-, fiatalkori bűnözés megelőzése prioritásban valamennyi nyertes pályázat (2004-2007): <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=695>

Az egyes projektekhez valamennyi ún. kapcsolódó tartalom a mátrix kialakítású honlapon elérhetőek.

Az Országos Bűnmegelőzési Bizottság (OBmB) 2006. évi pályázati felhívásán nyertes pályázatok

A pályázati programok leírása: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=214>

Makro pályázatok:

I. komponens: Modellprogram kidolgozása és gyakorlati megvalósítása a súlyos vagy ismételt bűncselekményt elkövető 12-14 éves gyermekkorúak reintegrációjának elősegítésére; bűnisméltésük megakadályozására

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
Béke Gyermekotthon és Általános Iskola <i>Budapest</i>	Bűnmegelőzés a gyermekvédelemben

Mikro pályázatok

I. komponens: Konfliktuskezelés az iskolában, az iskolai és iskolakörnyéki erőszak megelőzése.

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
21. Színház a Nevelésért Egyesület <i>Budapest</i>	Konfliktuskezelés és prevenció az erőszakmentes iskoláért - a 21. Színház a Nevelésért Egyesület drámapedagógiai modellprojektje
Boros Sámuel Szakközépiskola, Szakiskola <i>Szentés</i>	"Sulirend" Konstruktív konfliktuskezelés és közösségfejlesztés
SZEDER Szülők Egyesülete Diákokért Erdőkertesen KhE. <i>Erdőkertes</i>	Rád érünk program Erdőkertesén
Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény <i>Ercsi</i>	"... jó szóval oktasd, játszani is engedd..."
Kolibri Színház <i>Budapest</i>	"Minderről lehet beszélni" A színház a bűnmegelőzés szolgálatában
Szigetvári Kultúr és Zöld Zóna Egyesület <i>Szigetvár</i>	Éjszakai sport Szigetváron és Pécesett
Periféria Egyesület <i>Nyíregyháza</i>	Kincsvadászat - konfliktuskezelési módszerek tanulása
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Gyermekvárosa, Szakiskolája és Kollégiuma <i>Tiszadob</i>	Intézetben nevelt fiatalok devianciába sodródásának megelőzése
Vajda Péter Ének-zene Testnevelés Tagozatos Általános Iskola <i>Budapest</i>	„Utca helyett iskola”
Zsigmond-Winkler Diáksport Egyesület <i>Nagykanizsa</i>	Bűnmegelőzési modellprojekt - mint a megelőzés eszköze - tartalmaz szabadidős és sport tevékenységekkel, kortárs segítők bevonásával, a konfliktusmegoldás alternatíváinak és a képességfeltárás lehetőségeinek alkalmazásával
Vasas Sport Club <i>Budapest</i>	Rendszeres sporttal a bűnmegelőzésért és a veszélyeztetett korosztály összefogásáért
Partners Hungary Alapítvány <i>Budapest</i>	Kortárs mediáció az iskolában
Pocsaj Község Önkormányzata <i>Pocsaj</i>	Védőháló a bűn küszöbén. Bűnmegelőzési modell projekt
Esztergomi Szent Jakab Alapítvány <i>Esztergom</i>	Zóna programok a konfliktuskezelés és a kreatív szabadidő eltöltés alternatívájaként

A pályázati programokról szóló **beszámoló**k:

<http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=363> (a legsikeresebb pályázatok beszámolója teljes terjedelemben olvasható a honlapon)

Az Országos Bűnmegelőzési Bizottság (OBmB) 2007. évi pályázati felhívásán nyertes pályázatok

A pályázati programok **leírása**: <http://www.bunmegelozes.hu/index.html?pid=384>

Makro pályázatok:

I. komponens: A „barangolás”, a „csellengés” alternatívái, az áldozattá és elkövetővé válás megelőzése érdekében.

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
Baranya Ifjúságért Kht. <i>Pécs</i>	A jövő generációja
Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc- Pestszentimre Önkormányzat Csibész Gyermekjóléti Központ <i>Budapest</i>	„Ha bejön, akkor bejössz?”- Alternatív programok és konfliktus-megoldási módszerek a mindennapokban
Csepeli Egészségügyi Szolgálat Családsegítő Szolgálat <i>Budapest</i>	A „csellengés” alternatívái Csepelen

I. 2. komponens: Átmeneti vagy tartós nevelésbe vett kiskorúak és az utógondozásban részesülő fiatal felnőttek sokirányú társadalmi integrációjának elősegítése, áldozattá és elkövetővé válásuk megelőzése.

Pályázó neve	Pályázat megnevezése
Sásdi Faodu Egyesület <i>Sásd</i>	"Jó, ha tudod"
Somogy Megyei Gyermekvédelmi Központ <i>Kaposvár</i>	„Jelenem és jövőm” - összetett bűnmegelőzési modellprojekt az állami gondoskodásban nevelkedő Somogy megyei fiatalok és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára

I. 3. komponens: A szegregált övezetekben, településeken élő gyermek- és fiatalok sokirányú társadalmi integrációjának elősegítése, áldozattá és bűnelkövetővé válásuk megelőzése. A készségfejlesztést és az integrációt segítő közös szülő és gyermek klubok működtetése iskolai, közművelődési és sport környezetben.

Pályázó neve és székhelye	Pályázat megnevezése
Együtt a Kémes Körzet Gyermekéért Alapítvány <i>Kémes</i>	MI, TI, ŐK! Tegyük értük!
Periféria Egyesület <i>Nyíregyháza</i>	„Varázscseruza” A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek lakótelepen kívüli, közösségi integrációjának előmozdítása, a fiatalok devianciák kialakulásának megelőzése
Szegényeket Támogató Alap Egri Alapítványa <i>Eger</i>	BEBE (Barátok Együtt a Bűn Ellen)
TÉR Egyesület <i>Kecskemét</i>	Dusnoki fiatalok részvételének fejlesztése a helyi közösségben